

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2023-11-09

Diarienummer:
AMN-2023-0361

Handläggare:
Ulrika Grönquist, Henrik Jansson, Monika Lagerkvist

Stöd till ukrainare för att de snabbt ska komma i arbete

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

- att** lägga ärendet till handlingarna.

Ärendet

Den 27 oktober beslutade nämnden att förvaltningen, till novembersammanträdet, ska återkomma med en statusuppdatering på hur det går med utredningen om vad Uppsala kommun kan göra mer för att hjälpa ukrainarna som bor i vår kommun att snabbt komma i arbete (AMN-2023-00315).

I oktober fick nämnden information om ukrainares situation främst utifrån studier. I detta ärende ges en statusuppdatering i huvudsak gällande förvaltningens och kommunledningskontorets övriga stöd.

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen i samverkan med kommunledningskontoret eftersom kommunstyrelsen samordnar arbetet med att ta emot de personer som beviljats skydd enligt massflyktsdirektivet och anvisats till Uppsala kommun.

Förslaget om att lägga ärendet till handlingarna har inga konsekvenser sett ur perspektiven för barn, jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Den 23 maj 2023 godkände nämnden förvaltningens rapport inför start av sfi för ukrainare. Samtidigt gav nämnden förvaltningen i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp i dialog med kommunledningskontoret med målet att stötta ukrainare att snabbt komma ut i arbete (AMN-2023-00065).

Den 27 oktober beslutade nämnden att förvaltningen, till novembersammanträdet, ska återkomma med en statusuppdatering på hur det går med utredningen om vad Uppsala kommun kan göra mer för att hjälpa ukrainarna som bor i vår kommun att snabbt komma i arbete (AMN-2023-00315). Samtidigt presenterade förvaltningen en kort uppföljning gällande situationen för ukrainare med fokus på sfi och vuxenutbildning till ukrainare.

Kommunens uppdrag

Kommunen ska ta emot anvisade ukrainare enligt massflyktdirektivet och tilldelar dessa ett boende. Detta samordnas i Uppsala kommun av kommunledningskontoret. Kommunen får statsbidrag som täcker kostnader för boendena. Enligt aktuella siffror från kommunledningskontoret har Uppsala kommun hittills tagit emot 494 personer från Ukraina under perioden 2022-2023. Cirka 60 personer har återvänt eller flyttat till annan kommun eller land så idag har Uppsala ungefär 430 ukrainare som vi tagit emot enligt massflyktdirektivet. Nästa år ska vi ta emot 133 personer varav cirka 40 procent enligt Migrationsverkets prognos är barn.

Av de 430 ukrainarna är 278 personer mellan 18 till 63 år, av dessa har ungefär 60 till 70 procent högskoleutbildning och drygt 50 procent arbetar idag.

Enligt kommunledningskontoret finns idag även cirka 100 vuxna ukrainare som flyttat hit själva och bor i eget boende. För dessa har kommunen inget uppdrag men de nås av den information som kommunledningskontoret förmedlar via väl fungerande kanaler i sociala medier.

Beslut har fattats om förlängning av massflyktdirektivet till att gälla till mars 2025.

Arbetsmarknadsförvaltningens och kommunledningskontorets arbete till stöd för ukrainarna

Sfi-mottagningen skickade under våren ut en enkät till målgruppen med frågor om studier och 177 personer svarade, av i juni 280 personer mellan 18-91 år. Intresset för studier var stort och 133 av de svarande visade sig ha en högre utbildningsnivå och många hade önskemål om utbildning i engelska. Många ville kombinera utbildning med arbete. Detta föranledde en ansökan om externa medel och start av projektet Fast care – kompletterande utbildning som pågår under perioden 2 oktober 2023 till 31 mars 2024. Projektet syftar till att öka målgruppens möjlighet till egen försörjning genom att erbjuda kommunal vuxenutbildning utifrån individens behov (utöver sfi och svenska som andraspråk) såsom Sfx medicin och pedagogik, engelska och samhällsorientering. Personalresurser i projektet består av en projektledare, en studie- och yrkesvägledare, sfi-mottagningen och lärare.

Utifrån den enkätundersökning som gjordes under våren och sedan följdes av ytterligare en enkät under sommaren fann förvaltningen att projektet mycket väl svarar mot målgruppens uttryckta behov och önskemål. Förvaltningen har därmed

justerat sammansättningen av den arbetsgrupp som beskrevs i ärendet vid maj månads nämndmöte till att överensstämna med projektet.

Genom att ta kontakt med utbildnings- och jobbcenter, i framför allt Gottsunda, Gränby och Boländerna, kan ukrainarna få information och tillgång till förvaltningens stöd.

I förvaltningens nya projekt Fast care ingår sfi-mottagningen och en svensk- och ukrainsktalande studie- och yrkesvägledare och på det sättet ger vi ukrainarna fortsatt tillgång på studie- och yrkesvägledning.

Kommunledningskontoret har goda informationsvägar och menar att de når hela målgruppen via sina kanaler. De har kommunicerat arbetsförvaltningens öppna och tillgängliga stöd till ukrainarna. Samtidigt har arbetsmarknadsavdelningen samverkat med ett antal aktörer genom att i sina öppna verksamheter sprida information om vilket stöd som ukrainare kan erhålla från utbildning- och jobbcenter, det civila samhället och från andra aktörer. Här kan nämnas Ukrainian Professional Support Center Sweden med projektet Beredskapslyftet och Care for Ukraine Uppsala som driver arbetsmarknadsinriktade projekt.

Den 16 oktober har samtal hållits tillsammans med kommunledningskontoret, beredskapslyftet, arbetsförmedlingen, folkuniversitetet, IKEA, Apotea, Studieförbundet vuxenskolan med flera. Syftet var att utveckla samverkan för att få ukrainare till arbete och jobba för att ukrainarna ska närma sig arbeten som stämmer med deras tidigare arbetslivserfarenheter.

Arbetsmarknadsavdelningen brukar ordna rekryteringsmässor med jämna mellanrum, där företag från olika branscher är på plats och samtalar om jobbomöjligheter. Mässorna är inriktade på olika branscher, exempelvis på vård, transport eller bygg. Rekryteringsmässor är öppna för alla arbetssökande mellan 16 och 65 år. Arbetsgivare brukar ta emot spontanansökningar och göra intervjuer. Kommunledningskontoret har stöttat arbetsmarknadsförvaltningen med att sprida informationen om dessa.

Utbildnings- och jobbcoacher hjälper arbetssökande att hitta vägen till arbete eller studier. De erbjuder hjälp till exempel vid CV skrivning och intervjuutövning. När det gäller matchning av högutbildade med arbetslivserfarenhet är det främst kontaktvägar till arbetsgivare som utbildning- och jobbcoacherna kan bidra med. Hittills i år har så få som cirka 20 personer sökt stöd hos förvaltningens utbildnings- och jobbcoacher. Samtliga har haft en hög utbildning och arbetat som exempelvis åklagare, rektor och lärare.

Drömarbetsstaden är en jobbfestival tillsammans med affärsnätverket Relation och Heja Uppsala. Det var ett heldagsevent den 9 maj 2023 med föreläsningar, mingel och företag som får möjlighet att träffa arbetssökande. Aktiviteten var kostnadsfri och öppen för alla arbetssökande. Enligt uppgift från kommunledningskontoret deltog många från den ukrainska gruppen på detta.

Uppsala Kommun, Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ordnade en gemensam inspirationsdag den 10 maj. Under dagen informerades om studier på universitetet och om hur olika vägar till studier kan se ut. Enligt kommunledningskontorets uppgifter deltog många från den ukrainska gruppen i detta

event. Idag studerar cirka 20 ukrainare på Uppsala Universitet främst behörighetsgivande utbildning i svenska. Några arbetar på universitetet men även inom it-branschen där engelska fungerar som arbetsspråk.

Uppsala kommun samverkar med ett antal aktörer som har beviljats ESF-medel för projekt för att hjälpa ukrainare till arbete. Här är kommunens roll främst att förmedla information om projekten till målgruppen. Nämnas kan Nya kompisbyrån som har mentorer och matchar en yrkeserfarenhet med en mentor i det yrket. Ett annat är Folkuniversitetets projekt Work for Ukraine – Utbildning och hjälp till jobb. De ordnar företagsträffar och ger individanpassat stöd. Studieförbundet Vuxenskolan ger utbildning i svenska och engelska samt stöd till att komma ut i arbete och Uppsala Folkhögskola utbildar bland annat i svenska språket.

Projekten har i dagsläget svårt att finna deltagare eftersom de flesta ukrainare redan deltagit i projekt, deltar i något nu, arbetar eller studerar.

Arbetsförmedlingens insatser

Ukrainare enligt massflyktsdirektivet som behöver stöd i att söka arbete kan skriva in sig hos Arbetsförmedlingen genom att besöka ett servicekontor. Därefter erbjuds de ett planeringssamtal där bland annat viss kartläggning och information ingår. Arbetsförmedlingen har även ett brett utbud av stöd digitalt exempelvis genom poddar, filmer och webinarium. Ukrainare som har beviljats uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet samt är inskrivna på Arbetsförmedlingen kan ta del av vissa anställningsstöd, exempelvis nystartsjobb, yrkesintroduktion, introduktionsjobb och lönebidrag. Kommunledningskontoret informerar i kommunen mottagna ukrainare om vikten av att skriva in sig som arbetssökande för att få tillgång till stödet.

Sammanfattande analys

Arbetsmarknadsnämndens verksamheter samverkar med kommunledningskontoret i arbetet med att få ukrainare i arbete. Ett stort antal aktörer inom det civila samhället bidrar mycket aktivt till insatser till målgruppen. Genom enkätundersökningar har förvaltningen fått kunskap om ukrainarnas behov och önskemål och därefter startat projektet Fast care för att möta dessa. Detta tillsammans med att målgruppen är välutbildad och välinformerad om vilka möjligheter och stöd som finns, både i nämndens verksamheter och hos andra aktörer gör att förvaltningens bedömning är att en fortsättning av det arbete som nu görs möter målgruppens behov väl.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser med föreliggande förslag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 9 november 2023

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör